

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis į Teismą](#) > [Tarpininkavimas](#) > [Tarpininkavimas ES Šalyse](#) > [Luxembourg](#)

Tarpininkavimas ES šalyse

Turinį pateikė

Liuksemburgas

Liuksemburgas

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės vyriausybė ir teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Liuksemburge nėra centrinės institucijos, atsakingos už tarpininkų veiklos reguliavimą.

Tarpininkavimo veiklą, be tarpininkavimo konkrečiuose sektoriuose (bankų, draudimo ir pan.), [Ombudsmeno](#), atsakingo už tarpininkavimą administracinėse bylose, ir [Vaikų teisių gynimo komiteto](#) (liuksemb. *l'Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner*), vykdo šios teisinės asociacijos:

- [Liuksemburgo tarpininkavimo ir įgaliotų tarpininkų asociacija](#) (ALMA asbl);
- [Civilinio ir komercinio tarpininkavimo centras](#) (CMCC);
- [Tarpininkavimo centras](#) (asbl);
- [Socialinių reikalų ir šeimos tarpininkavimo centras](#) (valdomas *Pro Familia* fondo);

Kokiose srityse galima kreiptis į tarpininkus ir (arba) dažniausiai į juos kreipiamasi?

Paprastai tarpininkavimas galimas:

- administraciniuose ginčiuose,
- baudžiamuosiuose ginčiuose,
- šeimos ginčiuose,
- komerciniuose ginčiuose,
- kaimynų ginčiuose.

Pagrindinės tarpininkavimo civiliniuose ir komerciniuose ginčiuose ypatybės – bendras sutarimas, proceso konfidencialumas ir nepriklausomumas, tarpininko nešališkumas ir kompetencija. Tarpininkavimas gali būti taikomas visam ginčiui arba jo daliai. Jis apima ir sutartinį tarpininkavimą, ir teisminį tarpininkavimą, be to, ypatingas dėmesys skiriamas tarpininkavimui šeimos ginčiuose.

Sutartinio tarpininkavimo (pranc. *médiation conventionnelle*) atveju tol, kol byla dar nepradėta svarstyti, kiekviena šalis, nepriklausomai nuo bet kokių teisminių ar arbitražo procedūrų, bet kuriuo teismo proceso etapu kitai šaliai (ar kitoms šalims) gali pasiūlyti pasinaudoti tarpininkavimo procedūra.

Teisminio tarpininkavimo (pranc. *médiation en justice* arba *médiation judiciaire*) atveju civilinis, komercinis ar šeimos ieškinyš jau yra pateiktas teismui; kol byla dar nepradėta svarstyti, teisėjas bet kuriuo momentu gali nurodyti bylai taikyti tarpininkavimo procedūrą, nebent byla būtų patekusi į kasacinį teismą arba būtų svarstomos laikinosios priemonės. Teisėjas šalims tarpininkavimą gali pasiūlyti savo paties iniciatyva arba bendru šalių prašymu, tačiau kiekvienu atveju reikalingas šalių sutikimas. Tam tikrais nustatytais atvejais, jei

ginčas susijęs su problema, kuriai taikoma šeimos teisė, teismas šalims gali pasiūlyti taikyti tarpininkavimo priemones. Tokiu atveju surengiamas informacinis posėdis, per kurį paaiškinami tarpininkavimo principai, procedūra ir padariniai.

Baudžiamajame procese tam tikromis aplinkybėmis valstybės prokuroras, prieš priimdamas sprendimą dėl baudžiamojo persekiojimo, gali nuspręsti pasitelkti tarpininkavimą, jei tokia priemonė

- padės atlyginti nukentėjusiajam padarytą žalą arba
- padės išspręsti dėl pažeidimo kilusius sunkumus arba
- prisidės prie pažeidėjo reabilitacijos.

Net jei buvo pasitelktas tarpininkavimas, tai nereiškia, kad negali būti priimtas tolesnis sprendimas pradėti teismo procesą, ypač jei nebuvo laikomasi tarpininkavimo sąlygų

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Į tarpininką galima kreiptis visiškai savanoriškai.

Tarpininkavimui administraciniame ir baudžiamajame procese, taip pat vadinamajam sektoriniam tarpininkavimui taikomi specialūs teisės aktai.

Informacija ir mokymas

Tarpininkas baudžiamajame procese

1999 m. gegužės 6 d. įstatymu ir 1999 m. gegužės 31 d. Didžiojo Hercogo potvarkiu buvo nustatyta tarpininkavimo baudžiamosiose bylose tvarka. Valstybės prokuroras prieš priimdamas sprendimą dėl baudžiamojo persekiojimo gali nuspręsti pasitelkti tarpininkavimą, jei tokia priemonė gali padėti atlyginti nukentėjusiajam padarytą žalą, išspręsti dėl pažeidimo kilusius sunkumus ar prisidėti prie pažeidėjo reabilitacijos. Kai valstybės prokuroras nusprendžia pasitelkti tarpininkavimą baudžiamajame procese, tarpininku jis gali paskirti bet kokį tam įgaliotą asmenį.

Patvirtinimas

Asmuo, norintis būti įgaliotas tarpininkas baudžiamajame procese, pateikia prašymą teisingumo ministrui, kuris priima sprendimą dėl šio prašymo, prieš tai pasikonsultavęs su valstybės generaliniu prokuroru.

Tarpininkas civiliniuose ir komerciniuose ginčiuose

2012 m. vasario 24 d. įstatymu sukurta tarpininkavimo civiliniuose ir komerciniuose ginčiuose nacionalinė teisinė sistema, naują civilinio proceso kodeksą papildžius nauja dalimi. Šiuo įstatymu Liuksemburgas į savo nacionalinę teisę perkėlė 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų. Direktyvoje išdėstyti principai dėl tarpvalstybinių ginčų buvo pritaikyti ir nacionaliniams ginčams. Šį įstatymą papildė 2012 m. birželio 25 d. Didžiojo Hercogo potvarkis, kuriuo nustatyta įgaliotų teisminių tarpininkų ir tarpininkų šeimos bylose patvirtinimo procedūra, apibrėžti specialaus tarpininkavimo mokymo reikalavimai bei nustatyta nemokamo informavimo posėdžio organizavimo tvarka.

Tarpininkas yra trečiasis asmuo, kurio paskirtis yra išklaudyti šalis kartu, o prireikus – atskirai, kad šalys sugebėtų išspręsti tarp jų kilusį nesutarimą. Tarpininkavimu sprendimas šalims nėra primetamas, tačiau juo šalims siūloma susitarti dėl derybų keliu pasiekto ir draugiško sprendimo.

Teisminį tarpininkavimą ir tarpininkavimą šeimos ginčiuose gali vykdyti ir įgaliotas, ir neįgaliotas tarpininkas. Įgaliotas tarpininkas – tai teisingumo ministro šiam vaidmeniui įgaliotas fizinis asmuo.

Sutartinio tarpininkavimo ir tarpvalstybinio ginčo atvejais šalys gali pasirinkti neįgaliotą tarpininką.

Patvirtinimas

Už tarpininkų patvirtinimą yra atsakingas teisingumo ministras. Sutartinio tarpininkavimo civiliniuose ir

komerciniuose ginčiuose atveju tarpininkams patvirtinimo nereikia.

Kiekvienas fizinis asmuo gali prašyti patvirtinimo, jei jis atitinka 2012 m. vasario 24 d. įstatyme dėl tarpininkavimo civiliniuose ir komerciniuose ginčiuose įtraukimo į naująjį civilinio proceso kodeksą nustatytas sąlygas, taip pat sąlygas, nustatytas 2012 m. birželio 25 d. Didžiojo Hercogo potvarkiu, kuriuo nustatoma teisminių tarpininkų ir tarpininkų šeimos bylose patvirtinimo procedūra, speciali mokymo programa ir nemokamo informavimo posėdžio organizavimo tvarka.

Remiantis pirmiau nurodyta direktyva 2008/52/EB ir 2012 m. vasario 24 d. įstatymo dėl tarpininkavimo 1251-3 straipsnio 1 dalies 3 įtrauka, tarpininkavimo paslaugų teikėjui, kuris kitoje Europos Sąjungos šalyje atitinka patvirtinimo reikalavimus, kurie yra tokie patys arba iš esmės palyginami, patvirtinimas Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje nereikalingas.

Patvirtinimas suteikiamas neribotam laikui.

Naujojo civilinio proceso kodekso 1251-3 straipsnio 2 dalyje ir pirmiau nurodytame 2012 m. birželio 25 d. Didžiojo Hercogo potvarkyje yra nustatyti kriterijai, kuriuos visus turi atitikti asmenys, norintys gauti įgaliojimą:

1. asmuo turi įrodyti gerą reputaciją, kompetenciją, išsilavinimą, nepriklausomumą ir nešališkumą;
2. asmuo turi pateikti Liuksemburgo teistumo (neteistumo) pažymą arba panašų dokumentą, išduotą šalių, kuriose pareiškėjas gyveno pastaruosius penkerius metus, kompetentingų institucijų;
3. asmuo turi naudotis pilietinėmis ir politinėmis teisėmis;
4. asmuo turi būti įgijęs specialų tarpininko išsilavinimą, patvirtintą
 - arba Liuksemburgo universiteto išduotu tarpininkavimo magistro diplomu, arba diplomu universiteto, aukštojo mokslo institucijos ar kitos tokio paties lygio mokymo institucijos, kuriai taikomos kurios nors Europos Sąjungos valstybės narės teisiniai, reguliavimo ar administraciniai reikalavimai;
 - arba trejų metų trukmės profesine patirtimi ir papildomais specialiais tarpininkavimo mokymais, kaip nustatyta pagal pirmiau minėto 2012 m. birželio 25 d. Didžiojo Hercogo potvarkio 2 straipsnį;
 - arba tarpininko mokymais, pripažintais vienoje iš Europos Sąjungos valstybių narių.

Liuksemburgo universitete dėstoma speciali [tarpininkavimo mokymo programa \(magistro laipsnis\)](#).

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Dažnai tarpininkavimas yra nemokama procedūra. Jei už tarpininkavimą reikia mokėti, tai aiškiai nurodoma.

Sutartinio tarpininkavimo atveju tarpininkų honorarai nustatomi laisvai. Išlaidas ir honorarus šiuo atveju padengia šalys lygiomis dalimis, nebent jos nuspręstų kitaip.

Teisminio tarpininkavimo ir tarpininkavimo šeimos ginčiuose honorarų dydis nustatytas Didžiojo Hercogo potvarkiu.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas tarpininkaujant priimtas susitarimas?

Svarbu atkreipti dėmesį, kad susitarimai, pasiekti tarpininkaujant civiliniuose ir komerciniuose ginčiuose, turi tą pačią įrodomąją galią kaip teismo sprendimai. Nesvarbu, ar tarpininkavimo susitarimai sudaryti kitoje Europos Sąjungos šalyje, ar nacionaliniu lygmeniu, Europos Sąjungoje jie vykdytini vadovaujantis pirmiau nurodyta Direktyva 2008/52/EB. Kompetenciją turinčiam teisėjui patvirtinus visuminį ar dalinį susitarimą, šis susitarimas tampa vykdytinas.

2012 m. vasario 24 d. įstatymu direktyva perkeliama į nacionalinę teisę. Juo tarpininkavimas prilyginamas egzistuojančioms teisminėms procedūroms

Susijusios nuorodos

[Teisingumo ministerija](#)

Liuksemburgo tarpininkavimo ir įgaliotų tarpininkų asociacija (ALMA asbl);

Civilinio ir komercinio tarpininkavimo centras (CMCC);

Civilinio ir komercinio tarpininkavimo centras (CMCC);

Tarpininkavimo centras (asbl);

Socialinių reikalų ir šeimos tarpininkavimo centras

■ Paskutinis naujinimas: 05/08/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.